

Eerste openstelling stoppersregeling van 20 febru

Animo stoppersregeling

Duidelijkheid. Dat was de grote winst van de goedkeuring die Brussel kort voor het weekend gaf voor het fosfaatreductieplan. Zeker voor bedrijven die al een tijd tegen stoppen aanhikken, was er behoefte aan deze details. Het succes van de stoppersregeling bepaalt het afromingspercentage voor de blijvers.

tekst **Wichert Koopman en Florus Pellikaan**

Na weken van onderhandelen door de hele sector kreeg staatssecretaris Martijn van Dam begin februari van EU-milieuc commissaris Karmenu Vella goedkeuring mee voor het fosfaatreductieplan. Het betekent dat bij een succesvolle uitvoering de derogatie voor 2017 is veiliggesteld en, misschien nog wel belangrijker, dat er na anderhalf jaar eindelijk duidelijkheid is gekomen.

‘Dit is een onomkeerbare stap. Het is een punt waar we voorbij moesten. Hiermee komt er eindelijk een einde aan een periode van veel onduidelijkheid’, concludeert Kees Romijn, melkveevoorman van LTO Nederland. Met de goedkeuring van Brussel op zak kunnen de laatste details worden geregeld voor de twee ministeriële regelingen en start de gve-reductie van het zuivelplan op 1 maart en de stoppersregeling al op 20 februari.

Koeien binnen zes weken weg

Dat er veel behoefte was aan duidelijkheid, beaamt Marijn Dekkers, sectormanager melkveehouderij van Rabobank. ‘Details maken de cirkel voor de beslissing om te stoppen nu eindelijk rond. Hierdoor is er helaas wel druk op die beslissing komen te

Stoppers kunnen hun beste koeien eerst ruilen

De stoppersregeling schrijft voor dat de koeien geslacht of geëxporteerd moeten worden om in aanmerking te komen voor de premie. Afscheid nemen van een aantal van de beste koeien kan stoppers echter bijzonder zwaar vallen. Mogelijk kan het bedrijven zelfs weerhouden van stoppen binnen de regeling. ‘Maar potentiële stoppers vallen eerst ook ge-

woon in de gve-regeling. Bij een gelijkblijvend aantal dieren is het mogelijk om je beste koeien eerst te ‘ruilen’ met een geïnteresseerde collega voor een aantal van zijn mindere koeien’, vertelt Kees Romijn van LTO. ‘Vervolgens kun je direct meedoen aan de stoppersregeling en maak je gewoon aanspraak op de premies.’

Overigens zijn drachtige koeien tot drie maanden voor het afkalven uitgesloten van de directe verplichte afvoer. Het al dan niet afstoten van het jongvee is aan de stopper zelf. Meer jongvee houden dan een stopper op 1 oktober 2016 had, is echter niet toegestaan. In 2018 kan de stopper de eerder toegekende fosfaat-rechten gewoon verkopen.

ari tot 3 maart voor 10.000 koeien à 1200 euro

nog moeilijk te peilen

Stoppers kunnen vanaf 20 februari intekenen voor een premie van 1200 euro per koe

staan, omdat de regeling al over twee weken start.' Dat stoppen niet iets is wat je in twee dagen beslist, erkent ook Kees Romijn. 'Veehouders zijn uiteraard emotioneel aan hun bedrijf verbonden en dan kost stoppen tijd. Maar er zijn ondernemers die eigenlijk vorig jaar al wilden stoppen en dat door de fosfaat-rechten vooruit hebben geschoven. Die bedrijven zijn nu al wel aan stoppen toe.'

Intekenen voor de eerste ronde van de stoppersregeling kan van 20 februari tot en met 3 maart. Stoppers kunnen zich in die periode inschrijven voor de regeling bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Die beoordeelt de aanvragen en stuurt de uiteindelijke beschikkingen terug. Stoppers krijgen vervolgens naar verwachting zes weken de tijd om hun koeien af te voeren. De premie voor het afvoeren van een grootvee-eenheid (gve) is voor deze eerste tranche vastgesteld op 1200 euro en gelimiteerd op 10.000 koeien. De vergoeding is in de eerste openstelling het hoogst, omdat de bijdrage van stoppers aan de fosfaatreductie dan ook het grootst is.

'Er is voor meerdere openstellingen gekozen om een evaluatiemoment van de regeling in te bouwen en indien nodig deze aan te passen', stelt Romijn. De tweede en derde tranche worden later, maar binnen het eerste halfjaar opengesteld. Over de hoogte van de vergoedingen in de latere tranches is nu nog niets bekend.

Te lang weinig informatie beschikbaar

Veehouders die aan de stoppersregeling meedoen, kunnen bovendien een liquiditeitsvergoeding van 1200 euro aanvragen bij Rabobank, ABN Amro of ING. Dit om 2017 financieel door te komen. In 2018 zijn vervolgens de fosfaatrechten te verkopen en zal de liquiditeitsvergoeding worden verrekend.

Over de belangstelling van het aantal stoppers voor de regeling heerst nog veel onduidelijkheid. 'We merken dat het in het veld leeft, maar de exacte animo is moeilijk te peilen', vertelt Dekkers. Ook

Gve-ruimte van stoppers is 17 cent per kilogram melk waard

De ruimte in grootvee-eenheden (gve) die ontstaat bij veehouders die dit jaar willen stoppen met melken en daardoor in aanmerking komen voor de vergoedingen uit het fosfaatreductieplan, is ongeveer 17 cent per kilogram melk waard.

Dat stelt Lambert Schuldink, bedrijfsadviseur bij Countus. Hij schetst de mogelijkheden en gevolgen van zogenoemde

fosfaatmaatschappen of samenwerkingsverbanden van stoppers en niet-stoppers. 'Een stopper die afgelopen jaar ongeveer 537.000 kilo melk leverde, kan maximaal 90.000 euro aan vergoedingen opstrijken wanneer hij deelneemt in de eerste ronde voor bedrijfsbeëindiging. Dat komt neer op bijna 17 cent per kilogram melk. Een veehouder die wil samenwerken met een

stopper om de gve-ruimte te benutten, zal dus minimaal 17 cent per kilogram melk moeten betalen.'

Countus meldt dat in zijn klantenkring ongeveer tien tot vijftien plannen worden uitgewerkt voor samenwerking of fosfaatmaatschappen. De plannen voor samenwerking moeten overigens voor 1 maart bekend zijn bij de RVO.

Ondernemersbeslissing tegen het boerengevoel

De exacte uitwerking van hun plan wacht nog op duidelijkheid over invulling van de regeling. Maar de beslissing is genomen. Gert en Marjan Bouw uit Barneveld stoppen met de koeien. Weloverwogen, maar met gemengde gevoelens. Het loopt de laatste maanden eigenlijk heel lekker. De productie is goed, de dieren zijn gezond en met een week of twee verwachten ze hun eerste honderdduizendliterkoe. Samen door de stal lopen en bedenken dat de koeien er straks niet meer zijn doet pijn. Zeker, de koeien verkopen is een beslissing die tegen hun boerengevoel ingaat. Maar als ondernemers staan ze er voor honderd procent achter.

Veel werk voor weinig

Eigenlijk liepen Gert en Marjan (beiden 48 jaar) al een aantal jaren met het sluimerende idee rond dat er iets moest gebeuren op hun arbeidsintensieve gemengde bedrijf met 50 hectare land, 110 melk- en kalfkoeien, 70 stuks jongvee en in totaal 68.000 leghennen. Het is allemaal zo gegroeid. Ze begonnen in maatschap met Gerts ouders en namen het zeventien jaar geleden samen over. Hun kinderen van 23, 21 en 18 jaar lijken geen belangstelling te hebben om het bedrijf voort te zetten. Zelf willen ze nog wel een jaar of twintig door. Maar niet meer zoals nu met het gevoel klem te zitten tussen een stevige financiering, lange werkdagen en weinig flexibiliteit voor een matig rendement. Gezondheidsproblemen van nabije familieleden drukten hen nog eens met de neus op de feiten. Ze willen niet alleen leven om te werken.

Een deel van de kippen van de vof is gehuisvest in verouderde, traditioneel ingerichte scharrelstallen. Daar verzetten Gert en Marjan veel werk voor weinig geld. En voor een duurzame voortzetting van de melkveetak zouden grote investeringen nodig zijn. De hele boerderij verkopen en elders een nieu-

Gert en Marjan Bouw gaan weloverwogen maar met gemengde gevoelens gebruikmaken van de stoppersregeling

we start maken, zoals een adviseur voorstelde, ging hen te ver. Daarvoor zijn ze te veel gehecht aan hun geboortegrond. Maar het was wel de eye-opener die de boeren op het spoor zette om met ondernemersogen naar hun bedrijf te kijken.

Vertrouwen in toekomst

Geen goed woord hebben ze over voor het gebrek aan visie vanuit de overheid die het zover heeft laten komen dat er rigoreus in de melkveehouderij gesneden moet gaan worden. Onbegrijpelijk noemen ze het dat de onzekerheid zo lang kon voortduren. Maar voor hen persoonlijk komt de stoppersregeling uit het fosfaatreductieplan op een goed moment. De aanvragen voor vergunningen voor de sloop van de oude kippenstallen en de bouw van een nieuwe vrije-uitloopstal voor 40.000 hennen, voorzien van de nieuwste technieken

voor beperking van de uitstoot van fijnstof en ammoniak, liggen bij de gemeente. Toekenning lijkt kansrijk. Afzet en een fatsoenlijke prijs voor de eieren is voor de eerste jaren al gegarandeerd.

Met de verkoop van het vee, vijftien hectare grond, een premie uit de stoppersregeling en een vergoeding voor de fosfaatrechten verwachten ze hun plannen te kunnen financieren. Hun burgerburen zullen de koeien missen, hebben ze al laten weten. Slechts een enkele collega laat doorschemeren stoppen met melken te beschouwen als het begin van het einde. De meeste collega's tonen respect en vanuit hun naaste omgeving ervaren Gert en Marjan alle steun. Het is een goede beslissing. Maar het is en blijft een mooi koppel koeien dat ze op stal hebben staan. Veel te mooi om straks op transport te sturen naar het slachthuis.

diverse accountants melden desgevraagd dat het lastig is iets over aantallen te zeggen. 'Het probleem is dat potentiële stoppers ook lang geen gedetailleerde informatie konden vinden', zegt Lambert Schuldink, bedrijfsadviseur bij Countus. Ook LTO kan nog weinig over de animo zeggen. 'Er komen vragen binnen bij ons loket, maar dat zegt niets over aantallen.

Je kunt er op gaan afstuderen of je kunt er gewoon mee starten en zien waar we uitkomen', stelt Romijn. 'Er is geprobeerd de regeling zo aantrekkelijk mogelijk te maken, maar potentiële stoppers moeten hun eigen afweging maken.' Mocht de stoppersregeling geen succes worden, dan zal het kortingspercentage in de gve-regeling van het zuivelplan

toenemen. En dus worden bestaande bedrijven meer gekort. Romijn: 'In een absoluut doemscenario zou dat dan maximaal op een veertien tot vijftien procent uit kunnen komen. Maar daar gaan we niet vanuit.' De stoppersregeling beoogt het uittreden van in totaal 60.000 koeien en daarmee een fosfaatreductie van 2,5 miljoen kilo. |